

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Fylke: Håne

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Volda-Dalsfjord

Emne: Samal inqkulturr.

Bygdelag: Luvestad

Oppskr. av: Ragnhild Luvestad

Gard: Luvestad

(adresse): Fossum 5 III Oslo.

G.nr. 160 Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Æigi røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Samal inqkulturr.

1) Etter grasets egenskaper eller kvalitet, var det det hadde namn. Tjukking eller småeng. Duvar kam og nammet på grauten. Tjukking-graut. Etter at alt gras var slått, hadde me slåtte graut. Det var ein stor åker som luttu Thovite skene der var heilt flat med ein brat bakke på innsida. Etter utskiftinga fekk me mange attlege. Me fekk s.o mykje åker den la me att til eng. Derfor vart det kalla attlege. Høyet hadde og ofte namn etter segane det var slegge på.

2) Rydding.

Om vinteren og våren skulde ofte ned og ruste fjernast. Etterpå var det til å rydde og brenne, det som ikkje var allfor stort. På lauvskogen vart hiumkåret lauv til strå. Alt anna vart brennt. Det var s.o festleg å sjå alle brisingane om våren. Steinar som låg på slike steder fekk berre stå.

3) Mosevaksen eng.

Oske vart mykje nytta til strå utyver mose mark med og s.o kalk. Då kam gras

2.

Grasprø vart kjøpt og brukt til å på
nylrotfor å på mykje gras. Spring 1905.

4) Myr og vassjuking. Vatning.

Det vart leidt bort vatn for gjødsling.

Små vete vart også tekje her og der.

Gjødsling.

5) Fra gamle vårfjosen vart gjøsselen brukt a
på fjøstegane. Siste vårfjosen var lenger
framme og no brukar me gjøsselen på
innlegstykke. Gjorde. Det var helst kinnmøt
til engja og då eit viss antal lass etter
slikt som det høvde.

6) Stekje nokk særskilt namn.

7) Det kan tenkjast at etter som husa
stod på slette med halling nede ier.
vart kunsigst til godgjøssel. Det viste seg
og for alle dei gode blamar når det kam
langt nok ned. Ofte vart laga små greffe
Some återar låg kanhende slik; men dei
spørte låg på store flate.

8) Gjøsle vart kjøpt ut om vinteren på
fjor. Om våren etter at snøen var vekk.
var det ein måtte lesse av på sleden att
av dei tilklappa dūngane. Då vart lagt
mange små dūngar. Det heitte å vade.
Når ein var ferdig med radinga, tok me
til å breide gjøssel. Det vart brukt rive til
å gni det ned med. Seinare bløge det og sidan
hauv. Etter nokre veker måtte det vakast
av.

9) Då når alle garane låg teigum teig
var det ikkje s.o godt å setje skilje. Om
våren fekk dei gå i skund hime alle sine
Om trausten vart dei slept når ein ikkje
hadde mir å binde dei på.

3895

Gjösselen tur eg vart like tenkt på.

10) Sam rimlegt hev dette vorte heilt umsonuð. Þá alle fekk sine egne skekkjur, skulde def ikkje vere beite på böin um váren, og ikkje på attelege um traustun. Men def vissu seg at dá kúmu ein ikkje føde so mange kyr; og def gjekk med miir til for.

11) Nei det vart aldri g gjort nake for det fyr um váren når ein rydde. Def var ikkje noken vidskap til dette brúk.

12) Um váren og traustun var det fjóset vart brúkt. Disse fjós låg helst i utmarka gjösselen vart spreid um váren.

13) Um sumaren når det var fint ver låg alltid teúne ute um natta. Me hadde inga innhegning.

Grindgang eller kvinnq.

Me hadde aldri kvinnq, men der var ein rund mur som vart kalla kvinn.

Def kan tenkjast at det vart brúkt til nake slikt. Áa so hadde me ein dal som heit Svistkogen.

15) Langt fram i dalen skind det aft murane av eit hus som vart kalla.

Vakarhus. Her var det di heldt til når di skulde grasse krypa for udyr.

16) E Her som eg ske var so låg di i Vakarhuset. Áa det var vel gjifaren.

17)

18)

19) Tráde kalla me fjölum millam þsperum i ei røykstave til dæmis, tróda þar me når fjölum vart lagtpá, tróð kalla me tilfange til besjing

4.
Tåg på ein lja, stød var i fjøra der båten vart
dregen. Støl sa me isle det for søter.

20) I alle fall i manns minne hev ikkje
vår søter vore innhegna.

21) Ænga vart og gjøsta me fiskeavfall,
berre lif i vår hegd. Det kunne vere at dei
hadde avallet i ein stor kagarkjile og slo
vann på og koke det. Vatnet slo dei utjer
marka. Dei kalte det å koke hjørne. Det
var ei frygdelig lukt. Det er berre såvidt
eg kann hugse det. Um dei tok avfallsreim
på fiskejle eller det var avsein som vart fiska
heime kann eg ikkje hugse.

3895

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING